

[Bertel Dahlgaard.]

søge frem til en Nyordning paa dette Omraade, men indtil dette er sket, maa det være saadan, at der er en Magt, som staar over de Organisationer, der hver for sit Vedkommende ser paa sine specielle Interesser.

Til det ærede Medlem Hr. Svend Nielsen vil jeg sige, at han og hans Parti, saa vidt jeg har forstaaet, til enhver Tid forlanger Statens Magt øget paa alle andre Omraader end lige netop det, de selv repræsenterer. Jeg tror, at de ærede Medlemmer kan sige sig selv, at det kan ikke gaa i det lange Løb, og ude i Verden, hvor man har en bunden Økonomi — og det ærede Medlem kender jo Lande, som han ser op til med stor Respekt, hvor det er Tilfældet —, der er der ingen, der drømmer om, at man skal have en bunden Økonomi og saa fri Strejkeret. Derfor vil jeg henstille, at det ærede Medlem drager visse Konsekvenser af de Erfaringer, man har derudefra paa det Omraade, det her drejer sig om.

Jeg vil gerne sige om hele det Spørgsmaal, der ligger bag ved det Problem, vi her drøfter, at Organisationerne — og det gælder selvfølgelig i høj Grad Arbejderorganisationer og ogsaa Arbejdsgiverorganisationer — har i det moderne Samfund skabt en Orden og Fasthed i Samfundforholdene, der paa mange Omraader er til meget stor Fordel for Samfundet, men disse Organisationer betyder paa den anden Side ogsaa en meget stor Fare for Samfundet. Deres Natur og deres Opgaver er — og det er der ikke noget at sige til — at tilrive sig saa stor en Magt som muligt i Forhold til andre Befolkningsgrupper. De bliver efterhaanden og føler sig ogsaa saadan, det mærker man jo overordentlig stærkt, hver Gang en Organisationsleder taler her i Rigsdagen, de føler sig som smaa Stater i Staten, og Modsætningerne mellem dem bliver derfor stadig større. De tørner sammen i de store Interessekonflikter, og fra at være samlende og styrkende Faktorer i Samfundslivet, kommer man derfor til det Tidspunkt, hvor de i deres Sammenstød bliver af opløsende Karakter, opløsende den Enhed i Staten og Samfundslivet, som er Forudsætningen for den nationale Stat. Hvis det skal undgaas, saa maa der være en Statsmagt, der staar over Organisationerne, og som Organisationerne maa bøje sig for.

I 1849 gik vi her i Danmark over fra den gamle Stændertid til det, man har

kaldt Folketiden. I det sidste halve Aarhundrede har vi gennemgaaet en Bevægelse i modsat Retning. Organisationerne er i mange Henseender Udtryk for en ny Stændertid, og man maa forstaa, at det er afgørende for en lykkelig Udvikling, at Regering og Rigsdag og Befolkning forenes i et Arbejde for, at der stadig oprettholdes den rette Balance mellem Stænderdelingen paa den ene Side og de samlende Kræfter, der er forenet i Regering og Lovgivningsmagt, paa den anden Side. Det forudsætter ogsaa, hvad jeg synes, at Organisationslederne somme Tider glemmer, megen Klogskab og Forudseenhed og dermed Maadehold fra Organisationernes ledende Mænd. Der kommer nemlig det Tidspunkt i Kampen mellem Organisationerne, hvor disse Mænd ikke længere behersker Situationen, hvor de nok har Mulighed for at slaa i Stykker, men hvor det ogsaa omtrent er det eneste, de kan, og hvor det er den uden for Organisationerne staaende Trediepart, der skal værne det almene, værne Samfundets fælles Interesser. Og det er det, jeg gerne har villet give Udtryk for, at det skulde man erindre sig i Tide, ogsaa af Hensyn til sig selv, fordi den tredje Part, de Befolkningsdele, der staar uden for Konflikterne, altid i det lange Løb vil blive de stærkeste. Det er Begrundelsen for det, vi oplevede gennem 1930erne, at hver Gang Organisationerne kørte fast, saa maatte man i Huj og Hast gennemføre en Lovgivning, der værnede de Samfundsinteresser, som man selvfølgelig ikke kan sætte over Styr, fordi det behager de Herrer.

Maa jeg saa i øvrigt sige til det ærede Medlem Hr. Svend Nielsen, at jeg er allerede ved at være træt af, hver Gang vi her i Tinget forhandler et eller andet sagligt Problem og det ærede Medlem og hans Parti vil argumentere for deres Standpunkter, at saa fører man frem Indsatsen i Befrielseskampen, saa fører man frem det nationale. Det tror jeg man skulde lægge af, for man bliver lidt forstemt derover, og det vil Befolkningen ogsaa blive efterhaanden, fordi man føler, at der maa ligge noget bag — der maa ligge det bag, at man vil opnaa noget i den kommende Tid, som ikke staar i nogen som helst Forbindelse med det, der her hentydes til. Og jeg vil gerne sige for mit Vedkommende, at jeg ikke, hver Gang jeg deltager i en saglig Forhandling om et eller andet Problem, har nødig at høre nationale Forelæsninger af Kommunisterne.